

[Anker Jørgensen]

dansk jord, hvorfor er det så så urimeligt, hr. Arne Christiansen, under indtryk af at der også i de andre lande er en stærk uvilje mod atomvåben nu mere end nogen sinde, om jeg så må sige på linje med, hvad der hele tiden har været dansk udenrigspolitik på det felt? Hvorfor? Jeg spørger hr. Arne Christiansen.

(Kort bemærkning).

Arne Christiansen (V):

Hr. Anker Jørgensen må gerne arbejde for at påvirke holdningerne andre steder i socialdemokratiet uden for Danmark, men det skal ikke ske på bekostning af Danmarks sikkerhed og troværdighed som allieret.

Gert Petersen (SF):

Efter alt at dømme er timeglasset nu ved at rinde ud for Genèveforhandlingerne, hvis det hele får lov til at køre videre i de skinner, som NATO har lagt. Om 3-6 uger – ja, jeg tror faktisk om et par uger – skal udstationeringen påbegyndes, og hvis det sker, vil det vare meget længe, før parterne igen kan mødes ved forhandlingsbordet, og uendelig meget vil være slået i stykker inden da.

Men det er åbenbart, hvad der skal ske, hvis NATO og USA får deres vilje. Det er galimatias. Men meningen var måske hele tiden, at Vesteuropa skal sættes i stand til at udkæmpe en begrænset atomkrig, så man kan bruge os som et pant i det globale supermagtsspil. For hvis det ikke er tilfældet, hvis det ikke er meningen, er en udstationering med påfølgende forhandlingssammenbrud nu simpelt hen uforklarlig. Virkningen vil nemlig være den stik modsatte af de formål, man – og det vil bl.a. sige udenrigsministeren her – offentligt hævder at sigte efter.

Da den såkaldte dobbeltbeslutning blev taget i december 1979, blev den forklaret med to argumenter fra NATOs side. Det ene argument var, at Sovjetunionen var i færd med at skabe sig en overlegenhed på mellemdistanceområdet, og derfor måtte NATO udligne med sin egen oprustning; der skulle skabes såkaldt ligevægt. Det andet argument var, at beslutningen skulle bane vej for nedrustning, for når først der var etableret balance, kunne man nok enes om gensidige begrænsninger og dermed balance på et lavere niveau, altså nedrustning. Som det britiske Economist dengang udtrykte det, ser det må-

ske absurd ud, at man opbygger et nyt våbensystem med det ene formål at forhandle det bort, men sådan er nu engang, sagde Economist i sin visdom, vejen til nedrustning.

Begge argumenter dengang var fra første færd hule og – det må man da give Economist ret i hvad angår brugen af ordet – absurde. I december 1979 var der nemlig nogenlunde ligevægt mellem de østlige og vestlige atomvåbensystemer i Europa. I oktober og november havde Sovjetunionen tilbudt forhandlinger om at bevare denne ligevægt, standse sine egne udstationeringer af SS-20 raketter og komme i gang med begrænsninger.

Jeg skal ikke afgøre, om Sovjetunionen bluffedede dengang. Det er der ingen der ved af den enkle årsag, at tilbuddet overhovedet ikke blev undersøgt. Man ignorerede det. NATOs stormagter var fast besluttede på at komme i gang med udstationeringen, og derfor skulle beslutningen herom tages først, og så kunne der forhandles bagefter.

Men helt bortset fra hulheden i NATOs argumentation dengang for 4 år siden, hvad blev så resultatet af dobbeltbeslutningen? Det blev for det første, at Sovjetunionen besvarede beslutningen med at forstærke sin egen udstationering af SS-20 raketter. Det kunne et barn have forudset. For Sovjet havde nemlig sagt, at det ville de gøre, hvis man tog den beslutning. Der var godt nok nogle ledende NATO-politikere, der havde påstået noget andet; de sagde, at NATO-beslutningen ville være en stærk tilskyndelse for Sovjetunionen til ikke uhmættet at fortsætte udstationering af SS-20 raketter. Sådan sagde de, de hyklere, for de vidste naturligvis bedre.

Slutresultatet er nu som følge af visdommen i dobbeltbeslutningen, at hvor Sovjetunionen i 1979 havde ca. 850 atomladninger monteret på mellemdistanceraketter i Europa, har de nu 982, og hertil kommer små 300, der peger mod mål i Østasien, som de slet ikke havde i 1979.

Vi i socialistisk folkeparti er lige så urolige over de sovjetiske SS-20 raketter og alle andre raketter, som udenrigsministeren i hvert fald siger at han er. Kommer det til storkrig, er det de raketter – og det er jo fortrinsvis de sovjetiske – der brænder os op og forvandler os til radioaktiv aske.